

Multidisciplinaire aanpak toverwoord voor het NIA

'Heel belangrijk is, de waarde die beide instituten hebben, te consolideren. De sterkte die op bepaalde gebieden is opgebouwd, mag door de fusie zeker niet verloren gaan. Veiligheids- en gezondheidsvragen blijven bij ons in goede handen. De fusie geeft ons echter unieke mogelijkheden de talrijke dis-

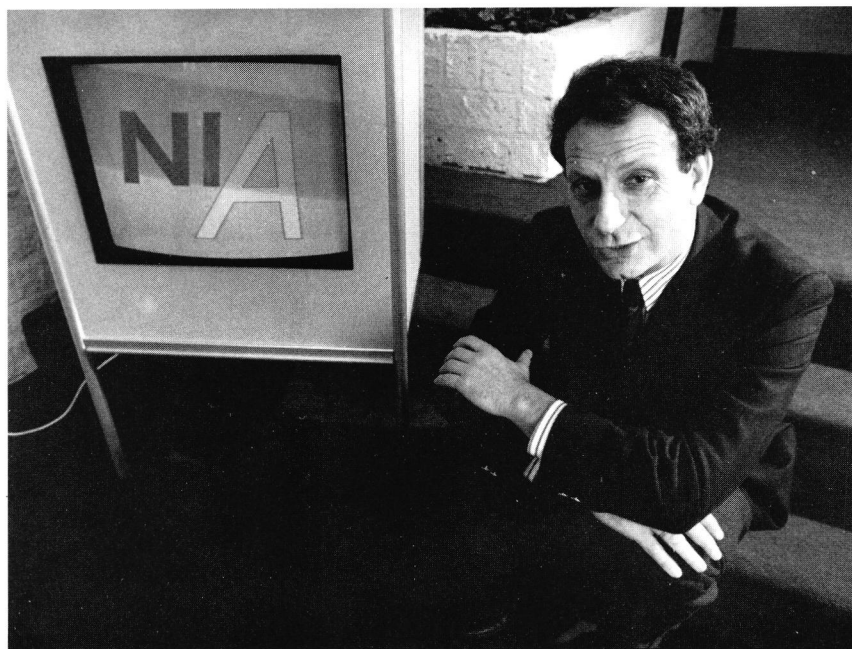
ciplines die wij in huis hebben in een geïntegreerd pakket aan te kunnen bieden'. Aan het woord is prof. dr. Jacques Allegro, directeur van het na de fusie tussen VI en CCOZ, ontstane Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden.

'De deskundigheid van Het Veiligheidsinstituut ligt met name op het terrein van voorlichting, advisering en opleidingen en sinds kort ook onderzoek ten aanzien van veiligheid; CCOZ vindt haar deskundigheid op het terrein van het sociaal-wetenschappelijke onderzoek met een vleugje sociale geneeskunde. Rondom registratie, analyse van oorzaken en aanpak van ziekteverzuim in relatie tot kwaliteit van de arbeid. Die deskundigheid is nu onder een dak bij elkaar. Daar ontleent het NIA een belangrijke meerwaarde aan, waar wij de komende jaren ons voordeel mee kunnen doen. Projecten die zich nu aandienen vragen immers vaak om én opleiding, én onderzoek, én advisering én voorlichting. Allemaal basisactiviteiten die wij in huis hebben. Het feit dat wij twee, drie, vier of vijf van die zaken in combinatie kunnen aanbieden in multidisciplinair verband, is een sterk punt. Weinig instituten kunnen dat zeggen en ik denk dat daarin geweldige mogelijkheden liggen', aldus een duidelijk op toeren komende Allegro.

Hoewel de fusie op 1 september 1987 al formeel gestalte kreeg, liepen de oude organisatiestructuren van beide instituten tot het eind van het jaar gewoon door. Vanaf 1 januari functioneert nu ook de nieuwe organisatiestructuur van het NIA. Allegro: 'Hoewel afkomstig uit twee geheel verschillende culturen, is men reeds razendsnel aan het ingroeien in het nieuwe instituut. Men identificeert zich al aardig met het NIA. Er liggen echter nog wel enige zaken die nog in de organisatie moeten worden ingevuld, maar hiervoor liggen inmiddels de laatste adviesaanvragen bij de OR'.

Geen noodoperatie

Met verve benadrukt hij nog eens dat de fusie niet uit zwakte geboren is: 'VI en CCOZ waren op zichzelf al prima clubs. Bij het VI is in de laatste drie jaar ontzettend veel in positieve zin veranderd. Vraagstukken op

Het NIA zou een thuisbasis kunnen gaan vormen voor de beroepsverenigingen. Foto: Chris Pennarts

het gebied van veiligheid zijn daar in goede handen. Ook na de fusie zal veiligheid een wezenlijk en herkenbare hoofdactiviteit van het NIA blijven.'

Het NIA zal meer dan hiervoor voor de afzonderlijke instituten gold, ook extern aan de weg timmeren.

In 1988 is het streven primair gericht op de volgende hoofdpunten: 'Om te beginnen de officiële opening van het Praktijkcentrum, het NIA in maart a.s. Daar omheen zullen een aantal open dagen worden georganiseerd, waarin wij de aantrekkelijkheden van het NIA aan alle mogelijke relaties willen laten zien. Daarnaast zullen wij officieel in contact treden met een aantal verwante instituten, zoals bijvoorbeeld het NIPG, de RBB, Arbeid, etc. Tevens zullen wij de contacten die wij reeds hebben met de

diverse beroepsverenigingen intensiveren. Wij zijn van mening dat het NIA als het ware een thuisbasis moet aanbieden – met uiteraard behoud van de eigen identiteit – aan de beroepsverenigingen. Hier zou men kunnen vergaderen, contacten hebben en van onze zeer uitgebreide bibliotheek en documentatiecentrum gebruik maken. Ik denk dat voor een goede dienstverlening, de ontwikkeling van verbeterde arbeidsomstandigheden, een nauw contact met de beroepsverenigingen hoog in het vaandel geschreven moet staan. Ook ondersteuning bij de organisatie van congressen via ons nieuwe Organisatiebureau behoort tot de mogelijkheden. Uiteraard is het contact noodzakelijk voor het verder ontwikkelen van applicatiecursussen, die gericht zijn op de ondersteuning van deskun- ►

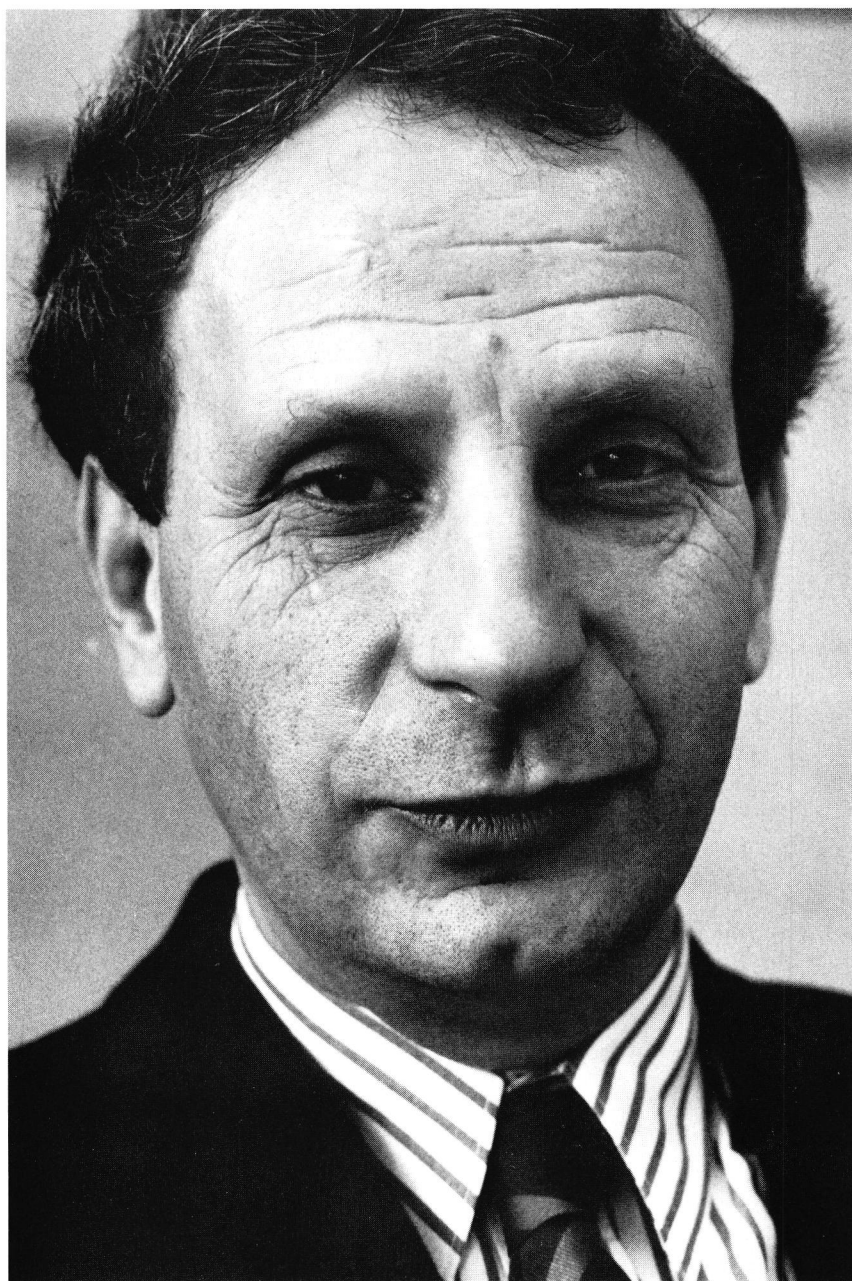
digen. Een nauw contact met de opleidings- en onderzoekscommissies van de diverse beroepsverenigingen, is daarvoor van eminent belang.'

Groei-markt

Bekend is dat de subsidiekranen meer druppelen dan open staan. Met name het VI heeft de afgelopen jaren een zeer intensief proces van gesubsidieerd naar marktgericht en kostendeekkend werken achter de rug. Hoe zal het NIA haar activiteiten denken te financieren?

Allegro: 'Het is een hele grote markt waarop wij ons als instituut bewegen. Er zijn aanwijzingen dat die onder andere door de verdere ontwikkelingen in de Arbowet, nog verder zal groeien. Daarnaast is de tendens zichtbaar dat bij het doelmatig functioneren van organisaties de factor mens steeds belangrijker wordt. Er zal ons inziens een grotere behoefte zijn aan onderzoek, opleiding, advisering en voorlichting op het gebied van arbeidsomstandigheden. Natuurlijk zijn er tal van instituten, die weliswaar niet geheel vergelijkbare diensten hebben aan te bieden. Ik denk dat wij in een aantal open gesprekken met hen tot afspraken moeten ko-

men. Een deel daarvan ontmoeten wij al in het kader van ODA ('voorlopig' Overlegorgaan Dienstverlening Arbeidsomstandigheden). Dit is nu nog een informeel samenwerkingsverband van werkgevers, werknemers en overheid, waarin men reeds gericht bezig is tot afstemming met elkaar te komen. Zo zijn in het kader hiervan al gesprekken gaande met het GAK. In de toekomst zullen die ook met het NIPG gevoerd gaan worden. Los hiervan denk ik in zijn algemeenheid, dat men wel tot een zekere afstemming móet komen, omdat het geen zin heeft in een felle concurrentieslag met elkaar te raken. De 'beperkte' middelen zijn echt wel beter aan de

Verbetering van arbeidsomstandigheden dient ook een bijdrage te leveren aan het doelmatig functioneren van de organisatie.

Foto: Chris Pennarts

VI en CCOZ waren op zichzelf al prima clubs

verbetering van arbeidsomstandigheden te besteden. Die afstemming kan allerlei vormen krijgen. Bijvoorbeeld door het detacheren van een medewerker die op een bepaald gebied deskundig is, bij een ander instituut die die know-how in het kader van een bepaald project node mist; of het geheel in samenwerking met elkaar uitvoeren van een project. Een scala van mogelijkheden is hierbij denkbaar, en voor een groot deel al in praktijk gebracht, denkt Allegro.

'In het verleden werd nog al eens meewarig gedaan over de operationele kracht afkomstig van werkgevers-, werknemers- en overheidszijde. Aangenomen werd dat men het de diverse partijen zelden naar de zin kon maken. Geringe armslag en besluiteloosheid waren daarvan het gevolg. Het NIA heeft ook een uit deze drie partijen samengesteld bestuur gekregen, is de angst gewettigd dat een en ander ook voor het NIA opgaat?' Allegro: 'Ik verwacht echter een actieve betrokkenheid van het bestuur, zeker wat betreft het programmeren van de doelsubsidie. Eerdaags komt de Algemene Beleidsnota in het bestuur aan de orde, als basis voor het meerjarenbeleid. Natuurlijk is het – gezien de samenstelling van het bestuur – ook in ons belang te streven naar die activiteiten die zoveel mogelijk gedragen ►

worden door alle partijen in het bestuur. Daarnaast moet het mijns inziens toch heel wel denkbaar zijn, dat er projecten worden uitgevoerd die slechts de belangstelling hebben van een van de partijen...', concludeert Allegro hoopvol.

Veiligheid in gevaar

Boze tongen beweren – en best wel zeer hardnekkig – dat het NIA zich veel meer met onderzoek zal gaan bezighouden, waarbij de poot Veiligheid er maar bij komt te hangen. Er zijn immers enkele veiligheidsadviseurs, die voor zichzelf zijn begonnen...? Fel onderbreekt Allegro mijn opmerking,

Precies twee jaar geleden – in het eerste nummer van Arbeidsomstandigheden – stond een interview met de directeurs van het Veiligheidsinstituut en CCOZ, drs. D. P. J. Binkhorst en prof. dr. J. T. Allegro. Onderwerp van gesprek de mogelijke fusie tussen beide instituten. Nu is het zover. Per 1 september 1987 was de fusie formeel een feit, en per 1 januari 1988 ook organisatorisch. Het Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden heeft alle activiteiten van beide instituten overgenomen.

Belangrijk in dit verband is dat het bestuur en de OR sterk aandrongen op een éénhoofdige leiding van het nieuwe instituut. Uiteindelijk werd Allegro directeur van het NIA. De heer Binkhorst heeft zich zelfstandig gevestigd. Toch is het hier de juiste plaats om bij de kwaliteiten die hij voor het VI heeft gehad even stil te staan. Immers hij was een van degenen, die binnen drie jaar tijd het VI nieuw leven wist in te blazen. Het Veiligheidsinstituut ontwikkelde zich in korte tijd tot een begeerlijke fusiepartner voor de CCOZ. Dat de fusie ook uiteindelijk een geslaagd produkt – het NIA – zal opleveren, is daarmee ook zeker zijn verdienste.

'maar ook waar is dat alle basisactiviteiten, dus ook die van het VI, de grondslag zullen blijven vormen van het NIA. Afbouw van veiligheidszaken is zeker niet aan de orde. Integendeel. Veiligheid staat heel primair in onze doelstelling. Kijk bijvoorbeeld naar ontwikkelingsprojecten als de MVK-opleiding, die in samenwerking met PBNA compleet vernieuwd wordt. Een typisch veiligheidskundig belang, óók voor alle afgestudeerde MVK-ers. Want de vernieuwing gaat ook gepaard met de ontwikkeling van tal van applicatiecursussen. Ook de HVK-opleiding nieuwe stijl is een typisch veiligheidskundig belang. Noodzakelijkerwijs moest onze opleiding in samenwerking met het reguliere onderwijs worden aangepakt.

Dat komt deze opleiding alleen maar ten goede. Nu kunnen er per regio HVK-opleidingen worden gegeven, die tevens voortdurend verder ontwikkeld zullen worden. Te noemen valt verder het chemiekaartenboek dat samen met de World Health Organization ontwikkeld wordt. Er is verder een groep binnen het NIA bezig met de vernieuwing van veiligheidsaudits voor bedrijven. Ook te noemen valt het onderzoek leerplanontwikkeling voor HVK en MVK; de ongevalsregistratie die op grote schaal is aangepakt; de vele bedrijfscursussen op het gebied van de veiligheid. Er is verder een voorstel om meer te gaan doen aan de gehele keuze problematiek en informatie rond de persoonlijke beschermingsmiddelen. Te denken valt dan aan het geven van produktinformatie aan bedrijven over de persoonlijke beschermingsmiddelen die in voorkomende specifieke situaties de beste bescherming bieden. Kortom er zijn in de afgelopen drie jaren bij het Veiligheidsinstituut tal van nieuwe ontwikkelingen op gang gebracht.

Arbeidsomstandigheden en milieu

Gezien de reactie is hiermee duidelijk een gevoelige snaar getroffen. Men heeft zich ook al duidelijk tegen deze kritiek gewapend. De naamgeving van het nieuwe instituut met de nadruk op Arbeidsomstandigheden maakt een dergelijke reactie ook enigszins voorspelbaar. Wat zijn verder nog belangrijke activiteiten die het NIA zich de komende tijd heeft voorgenomen? Allegro noemt in dit kader het pakket ziekteverzuimadviesing dat eerdaags beschikbaar komt. Een ontwikkeling die mede is ontstaan vanuit het CCOZ, waar tien jaar kennis op dit gebied is opgedaan. Met dit pakket zal het NIA de (veiligheids)adviseurs een belangrijke taakuitbreiding geven. Daarnaast komt er een koppeling tussen de ongevallenregistratie en het ziekteverzuimregistratiesysteem. Hierbij wordt tevens een relatie gelegd met de groeiende belangstelling in de relatie van arbeidsomstandigheden en milieu problematiek.

Het NIA bruist van nieuwe activiteiten en plannen. Ter afsluiting van het gesprek geeft Allegro nog enkele voorbeelden: 'Een van de belangrijkste speerpunten in het beleid zal worden het aanbieden van een geïntegreerd programma op opleidingsgebied, variërend van actuele arbothe-ma's, workshops en applicatiecursussen tot grootschalige seminars. Er zijn ook contacten gelegd met instituten binnen de EG die een soortgelijke doelstelling hebben als het NIA. Hier-

bij moet in de toekomst gedacht worden aan het uitwisselen van ervaringen, van mensen en of het gezamenlijk uitvoeren van onderzoeksprojecten.'

Ambitieuze, maar realistisch

Duidelijk komt uit het gesprek naar voren dat het NIA zich een aantal – soms nog ver verwijderde – ambitieuze doelen heeft gesteld. Als het aan Allegro en zijn medewerkers ligt, kan er in de komende jaren veel van het NIA worden, nee moet zelfs worden verwacht. In de woorden van Allegro klinkt het NIA-credo aldus: 'Een belangrijke basis van alle activiteiten van het NIA zal zijn, dat als wij werken aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden, vooral zoeken naar condities waarbij het verbeteren van die arbeidsomstandigheden een sociale opbrengst heeft voor de veiligheid, gezondheid en welzijn van de betrokken werknemers, maar ook een bijdrage levert aan het doelmatig functioneren van de organisatie. Dat is een basisfilosofie die wij in zoveel mogelijk van onze activiteiten zullen leggen.'

Godfried Korstjens